

Slovenská asociácia poisťovní (SLASPO) je záujmovým združením komerčných poisťovní a jej cieľom je reprezentovať, chrániť a presadzovať spoločné záujmy svojich členov vo vzťahu k ústredným orgánom štátnej správy, iným právnym subjektom, širokej verejnosti a zahraničiu. Aktivity asociácie sú zamerané hlavne na oblasť ekonomiky poistenia, vzdelávania a propagácie poisťovacieho sektora ako celku. V SLASPO je združených 19 poisťovní a 3 pobočky poisťovní z iných členských štátov. Trhový podiel členských poisťovní činí cca 98%. Je členom Európskej federácie asociácií (CEA), ktorá združuje jednotlivé národné asociácie v Európe.

Stanovisko Slovenskej asociácie poisťovní k návrhom na zavedenie dane z finančných transakcií v SR

Úvod

Slovenská asociácia poisťovní (SLASPO) so znepokojením sleduje diskusie o možnosti zavedenia dane z finančných transakcií (FTT) na európskej úrovni. Napriek tomu, že si uvedomujeme vážnosť a rozsah finančnej krízy, ako aj potrebu riešiť ju systémovými reformami v oblasti finančného trhu, máme vážne pochybnosti, či zavedenie FTT je schopné tieto ciele splniť. Naopak, sme presvedčení, že žiadaný efekt sa nedostaví, a naopak zavedenie tejto dane prinesie iba ďalšie vážne problémy do fungovania finančného trhu s výrazne negatívnym dopadom na širokú verejnosť. Obzvlášť veľké znepokojenie v nás vyvoláva snaha zaviesť túto daň na Slovensku, aj za predpokladu jej odmietnutia na európskej úrovni. To by všetky negatívne dopady na náš trh, ako aj občanov zvýraznilo. Nižšie preto uvádzame najdôležitejšie pripomienky k úvahám o zavedení FTT na Slovensku.

Všeobecné pripomienky (platné pre celý finančný trh):

1) Neúmerné zvýšenie nákladov súvisiacich so zavedením dane

Prípadné zavedenie FTT spôsobí významný nárast nákladov finančných inštitúcií na obchodovanie s finančnými nástrojmi a derivátmi, ktoré tvorí zmysel existencie finančných inštitúcií. Zvýšené náklady naprieč celým trhom sa tak skôr či neskôr prejavia na zvýšení cien za služby, čo v konečnom dôsledku bude znamenať dodatočnú záťaž pre klientov týchto inštitúcií. Na druhej strane, vysoké náklady sa dajú očakávať aj zo strany štátu pri zavádzaní tejto dane – jednak vytvorenie pomerne zložitej legislatívy, a jednak vysoké náklady na úpravu technických systémov, administratívne zmeny a pod. V takom prípade sa môže stať, že náklady na zavedenie dane budú porovnateľné s očakávanými výnosmi z nej.

2) Odliv kapitálu a zníženie konkurencieschopnosti Slovenska

V prípade, že FTT bude zavedená na Slovensku, ale v okolitých krajinách nie, je takmer isté, že mnohé finančné inštitúcie budú zvažovať presun svojej činnosti mimo územia SR (napríklad do ČR). Efekty budú v podstate dva: výber dane z FTT bude nižší, než si štát predstavuje, a pochopiteľne klesne aj

výber dane z príjmov z dôvodu presunu niektorých finančných inštitúcií do zahraničia. V tejto súvislosti je nezanedbateľný aj sociálny rozmer tohto presunu, ktorý má za následok stratu veľkého množstva pracovných miest na Slovensku.

3) Tlak na vyššie výnosy vládnych resp. štátnych dlhových cenných papierov

Zdaňovanie každej finančnej transakcie sa výrazne negatívne dotkne najmä tých cenných papierov, ktoré ponúkajú nízke riziko a nízky potenciálny výnos. Ide najmä o najbezpečnejšie CP v súčasnosti – t.j. štátne respektíve vládne dlhopisy, štátne pokladničné poukážky a pod. FTT bude výrazne znižovať konečný výnos pre investora, ktorý tak stratí o tieto CP záujem. Opätovné získanie takto strateného dopytu bude možné iba za cenu zvyšovania ponúknutých výnosov.

4) Nižšia likvidita na finančnom trhu

V dôsledku neúmerneho daňového zaťaženia a snahy o úsporu nákladov budú finančné inštitúcie zvažovať zníženie frekvencie obchodovania s finančnými nástrojmi, čo prispeje k opätovného zhoršeniu likvidity na slovenskom kapitálovom a peňažnom trhu, ktorá je beztak na veľmi nízkej úrovni.

5) Negatívny dopad na výnosy podielových a dôchodkových fondov

Opäť zdôrazňujeme, že FTT výrazne znižuje výnosy pre investorov do CP, čo výrazne pocítia najmä investori držiaci konzervatívne finančné nástroje, ktoré sú typickou náplňou portfólií viacerých podielových fondov (peňažné, dlhopisové) a dôchodkových fondov. Široká verejnosť na Slovensku, ktorá investuje svoje prostriedky do podielových či dôchodkových fondov si zväčša vyberá práve tieto konzervatívnejšie investičné možnosti s nižším rizikom.

6) Negatívny dopad na finančnú a rozpočtovú stabilitu SR

V zmysle vyššie uvedených pripomienok je potrebné uviesť, že zvýšený tlak na rast výnosov štátnych dlhopisov znamená vyššie náklady štátu na financovanie svojho dlhu, ako aj na nové úvery. Vyššie úročenie štátnych dlhopisov tak v konečnom dôsledku navýši deficit štátneho rozpočtu, čo môže viesť až k ohrozeniu ratingového hodnotenia SR. Vyšší rozpočtový deficit hrozí aj v prípade poklesu príjmov z dane z príjmu (v prípade presunu finančnej inštitúcie mimo územia SR), ako aj v dôsledku vyšších nárokov na sociálny systém z dôvodu zvýšenej nezamestnanosti (z rovnakej príčiny – t.j. presun kapitálu za hranice SR).

Špecifické pripomienky (platné pre poisťovníctvo):

7) Presun poplatkov na poisťníkov

Tak, ako v prípade ostatných finančných inštitúcií, aj poisťovne budú čeliť pomerne silnému nárastu nákladov na obchodovanie s finančnými nástrojmi, ale aj nákladov súvisiacich s potrebnými administratívnymi a technickými zmenami, ktoré budú kompenzovať zvyšujúcimi sa cenami poisťného pre klientov.

8) Vplyv na technické rezervy

Technické rezervy slúžia na zabezpečenie plnenia záväzkov voči poisteným, často aj v dlhodobom horizonte. Tieto prostriedky sú preto investované, spravidla opäť do konzervatívnejších nástrojov, ktoré budú FTT postihnuté najviac. Vplyv na technické rezervy a ich spravovanie je teda zrejmý.

9) Možné rozpory s filozofiou pripravovaného režimu Solvency II

V súčasnej dobe sa poisťovne v celej EÚ pripravujú na zavedenie režimu Solvency II, ktorý by mal byť spustený od roku 2014. Zmyslom režimu je udržateľnosť finančnej stability poisťovní prostredníctvom monitorovania záväzkov a ziskovosti, a následnému prispôbovaniu kapitálovej priemeranosti. Myslíme si, že zavedenie FTT ovplyvní aj tento proces, keďže kvôli možným (a často nejasným) dopadom na náklady poisťovní, a prípadne na možné časté zmeny v sadzbách FTT budú musieť poisťovne započítavať aj tieto riziká, čo spôsobí nadmernú potrebu kapitálu, ktorý tak bude zbytočne viazaný na neefektívnych miestach, a na druhej strane bude chýbať tam, kde by mohol byť využitý lepšie.

10) Nižšie výnosy v prípade KŽP a IŽP

Už vyššie bolo uvedené, že slovenskí investori majú tendenciu prikláňať sa ku konzervatívnejším investíciám, ktoré budú FTT najviac dotknuté. Zvedenie FTT sa výrazne prejaví v poisťovníctve pri produktoch investičného a kapitálového životného poistenia. Výsledkom budú výnosy pre klienta prakticky blízke nule, čo potom oprávnene otvára otázku zmyslu existencie rezervotvorných životných poistení.

11) Nižšia dostupnosť produktov životného poistenia a nižšia motivácia spotrebiteľa

So zvýšenou cenou poistení súvisí aj celková dostupnosť poistných produktov pre spotrebiteľa. Životné poistenie sa tak stane nedostupným pre niektorých spotrebiteľov, a pre ostatných sa zníži jeho atraktivita. To bude viesť k nižšej motivácii verejnosti uzatvárať životné poistenia. V tejto oblasti aj v súčasnosti Slovensko výrazne zaostáva za vyspelými európskymi štátmi, a v prípade zvýšenia cien poistenia z dôvodu daňového zaťaženia sa toto zaostávanie iba ďalej prehĺbi.

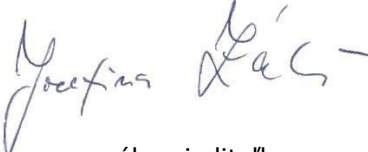
12) Vyšší tlak na štát v prípade budúcich dôchodkov (nedostatočnosť III. piliera)

V západnej Európe je životné poistenie považované za hlavný pilier dobrovoľného súkromného zabezpečenia sa na dôchodok, v kontexte problému starnutia populácie. V situácii slabej motivácie spotrebiteľov k dodatočnému zabezpečeniu sa na dôchodok (viď predchádzajúci bod) tak hrozí, že široké vrstvy obyvateľstva nebudú mať zabezpečené dodatočné zdroje príjmov v dôchodkovom veku, čo v prípade nepostačujúcej výšky dôchodkov v budúcnosti zhorší ich sociálnu situáciu. V neposlednom rade tak bude vznikať aj politický tlak na zvyšovanie (štátom vyplácaných) dôchodkov, ktoré sa však môže ukázať ako ekonomicky nereálne.

Záver

Zavedenie FTT má podľa nášho názoru dva efekty: malý prínos pre štát v podobe dodatočných príjmov štátneho rozpočtu, a obrovské riziká s dlhodobým dopadom na spoločnosť a sociálnu situáciu širokého okruhu občanov SR. Slovenská asociácia poisťovní preto vyzýva kompetentných na dôkladnú diskusiu na túto tému, a ponúka svoje skúsenosti a poznatky pri konzultáciách o riešení problémov súvisiacich s bojom proti dôsledkom súčasnej finančnej krízy.

V Bratislave, dňa 20. 4. 2012

generálna riaditeľka